

Leren vliegen

viering van 28 maart 2010

Graag zou ik een vogel zijn

Uit aarde ben ik gemaakt
uit slijk en drek
uit bloed en water
graag zou ik een vogel zijn
uit veren papier en dunne beenderen
niet nat en bloederig

Uit aarde zijn we gemaakt
doch zeer mobiel en scheidbaar
slijtend de dagen
in vertrekhallen en auto's
graag zou ik de vogel zijn
die ik eens was
licht en vergeetachtig

God en de aarde hebben herinnering
zij laten zich niet delen
willekeurig slijten
in andere landen
graag zou ik de vogel zijn
pijnloos zou ik naar jou vliegen
mijn altijd donkere hemel

Maar uit aarde zijn we
uit pijn

Dorothee Sölle
Uit: Leren vliegen

OVERDENKING

*n.a.v. het thema 'Leren vliegen',
nadat gelezen is Lucas 19: 28 – 44
en het gedicht 'Leren vliegen' van Dorothee Sölle,*

*uitgesproken in de viering van de Haagse Dominicus
op zondag 28 maart 2010 door Theo Haitjema*

Een opmerkelijke gebeurtenis in die andere Dominicus, -de Amsterdamse
op de Lieddag daar van ruim een maand geleden.

En bijzonder inspirerend, kun je wel zeggen,
want ik verwachtte dat het antwoord 'Nee' zou zijn:
dat je kunt vliegen, 'Kan dat wel?'

Maar nee,
want ja: 'Ja hoor, ik doe dat geregeld -
in mijn dromen!
Heerlijk is dat!'

En weet u:
vliegen kunnen we allemaal,
niet in dromenland
maar gewoon
-heel bijzonder.
Als je maar wilt
als je het maar leren wilt.

En laat dat leren maar dromend beginnen:
'dat een nieuwe wereld komen zal
waar brood genoeg-
en water stroomt voor allen':
'vrede op aarde'.

Zo is Jezus ook begonnen
en al die anderen vóór hem en na hem
binnen de synagoge, de kerk, de moskee
en daarbuiten
-Jezus en al die anderen
die geloofden en geloven dat het kan, die droom
-wij toch ook (met Huub Oosterhuis):

Wij willen dat het zo is.
Wij hopen dat het zo wordt.
Wij denken dat het niet kan.
Wij zingen dat het zal zijn.

En als er liefde is,
Dan zal het, al kan het niet.
Dan kan het omdat het moet.
Omdat het zó niet meer kan.

'Omdat het zó niet meer kan',
want wàt een leven –om met Dorothee Sölle te spreken:
'Uit slijk en drek
uit bloed en water,
slijtend de dagen
in vertrekhallen en auto's.
Uit aarde zijn we
uit pijn.
-Graag zou ik een vogel zijn
uit veren papier en dunne beenderen.
Graag zou ik de vogel zijn
pijnloos zou ik naar jou vliegen
mijn altijd donkere hemel.'

Je zou willen dat je vliegen kon...
Weer dat beeld
dat het leven beschrijft dat-niet-kan
maar toch
wat zou je willen dat je vleugels had
dat je vliegen kon

die hemel-op-aarde tegemoet
-zo donker nog.

Kunnen we dat?
Ik dacht dat het antwoord 'nee' zou zijn.
Maar nee
want 'Ja, vliegen kunnen we allemaal!'
Maar dat gaat niet vanzelf;
daarvoor moet je kiezen
voor die droom
en voor het leven dat daarbij hoort.

'Leren vliegen' is 'leren leven',
het leven dat je moet leren,
niet lopend, maar vliegend
niet zomaar-zoals het gaat
maar met meer verbeeldingskracht
leven op een manier die-niet-kan
maar toch
want je gelooft dat het wèl kan:
vrede op aarde;
dus je gelooft dat ook jij het kan:
vredelievend leven.
'Geloven als een kind' is dat:
niet cynisch
niet 'te oud en te wijs'
maar grenzeloos
boven jezelf uitstijgend;
zó!

En wat krijg je dan?
Kijk maar naar Jezus.
Hij wordt met gejuich ontvangen:
'Hosanna Zoon van David!'
-een prachtige vlag-en wimpeldag.
Maar hij, de bejubelde, hij weent...

Dat zal wel van ontroering zijn, denk je dan
want het zal je gebeuren, zo'n ontvangst
als had je goud gewonnen.

Of zou het zijn, omdat Jezus weet wat hem te wachten staat,
omdat hij zijn dood aan het kruis ziet aankomen?

Of misschien vanwege het gezang van de discipelschare?

Dat zal het zijn.
Maar niet omdàt ze zingen
maar om wàt ze zingen:
'In de hemel vrede
en ere in de hoogste hemelen'.
En de aarde dan?

-En Jezus, hij weende...

Nee, dit is geen wenen-van-ontroering
maar een 'bitter' wenen
als een 'jammer-klacht':
'Begrijpen jullie dan nog steeds niet wat jullie tot vrede dient?'
zo staat geschreven
zo horen we
met andere woorden:
'Begrijpen jullie dan nog steeds niet dat 'vrede' een werkwoord is?
Dat je 'vrede' moet leven:
vredelievend leven?'
Op aarde!

Je kunt deze jammer-klacht pas begrijpen, als je bedenkt waarom Jezus naar Jeruzalem ging:
niet om te lijden en te sterven
maar –precies het tegenovergestelde- om daar Pasen te vieren
het feest van de Uittocht
en van het nieuwe leven dat toen geboren is
en te doen is
voor wie leren vliegen wil
omdat je gelooft
dat het kan
zoals Jezus.
Pasen, als een uitroep teken achter het leven dat hij geleefd heeft!
"Leve Jezus!"

De mensen daar langs de kant van de weg zijn zó vol van Jezus
en wat hij allemaal kan en doet
dat ze helemaal vergeten dat zij er ook nog zijn
en dat zij allemaal nodig zijn
-dat wij allemaal nodig zijn.
'Jammer', klaagt Jezus,
omdat hij niet wil dat hij toegejuicht en gediend wordt
maar dat de vréde gediend wordt,
ook nu, vandaag en morgen
en vlak bij
zo dichtbij als je naaste is,
die, net als jij, zonder vrede niet leven kan,
die, net zoals God, zonder vrede niet leven kan.
De vrede van God is overal, waar die gedáán wordt,
door mensen gedaan wordt,
-in Gods Naam!
'Begrijpen jullie dan nog steeds niet...?'

Het draait in het geloof niet om Jezus
maar om de vrede
zoals geschreven staat
in het boek dat hij geleefd heeft
gedragen als op adelaarsvleugels
totdat hij vliegen kon
op eigen kracht

-ja hij.
En wij?

Ook wij!
Als hij!
Want vliegen kunnen we allemaal
kunnen we allemaal leren
door boven jezelf uit te stijgen
door te blijven geloven
door-ondanks-alles-te-blijven-geloven
niet in het krantennieuws van alle-dag
van man-en-macht
van kwaad-tot-erger,
maar dat het kan
te leven zoals geschreven staat.

Zo moge het zijn!

Vorbeden

Laten wij bidden:

Voor de wereld die wij bewonen:
de brandplekken van de oorlog, de rooibouw op de natuur, de uitputting van de bodem.
Dat we geloven dat ze er zijn:
monden die protesteren, handen die helpen, harten die helen;
mensen op weg naar een andere wereld, waar gerechtigheid is en vrede voor iedereen.

Voor de stad, waarin we leven:
met rijke en arme wijken, witte en zwarte bewoners; een stad met veel tegenstellingen.
Dat we geloven dat ze er zijn:
mensen die opstaan tegen verdeeldheid, bruggenbouwers:
mensen op weg naar verdraagzaamheid, openheid, naar een samenleving, waar elke inwoner er toe doet.

Voor kerken, synagogen en moskeeën:
verdeeld en in zichzelf gekeerd, gericht op eigen behoud en eigen gelijk.
Dat we geloven dat het kan:
gemeenschappen, waar met het hart geluisterd wordt, waar mensen omzien naar elkaar, waar plaats is
voor afwijkende meningen, voor mensen die anders denken en anders geloven.

Voor onszelf:
hier bijeen vanuit verschillende achtergronden.
Dat we geloven dat het kan:
een stukje hemel op aarde, waar brood en liefde is, genoeg voor allen.

Zie ons in deze wereld, geef een weg.